

VILNIAUS GEDIMINO
TECHNIKOS UNIVERSITETAS

**CŠT SEKTORIAUS POTENCIALAS
ĮGYVENDINTI
2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVĄ**

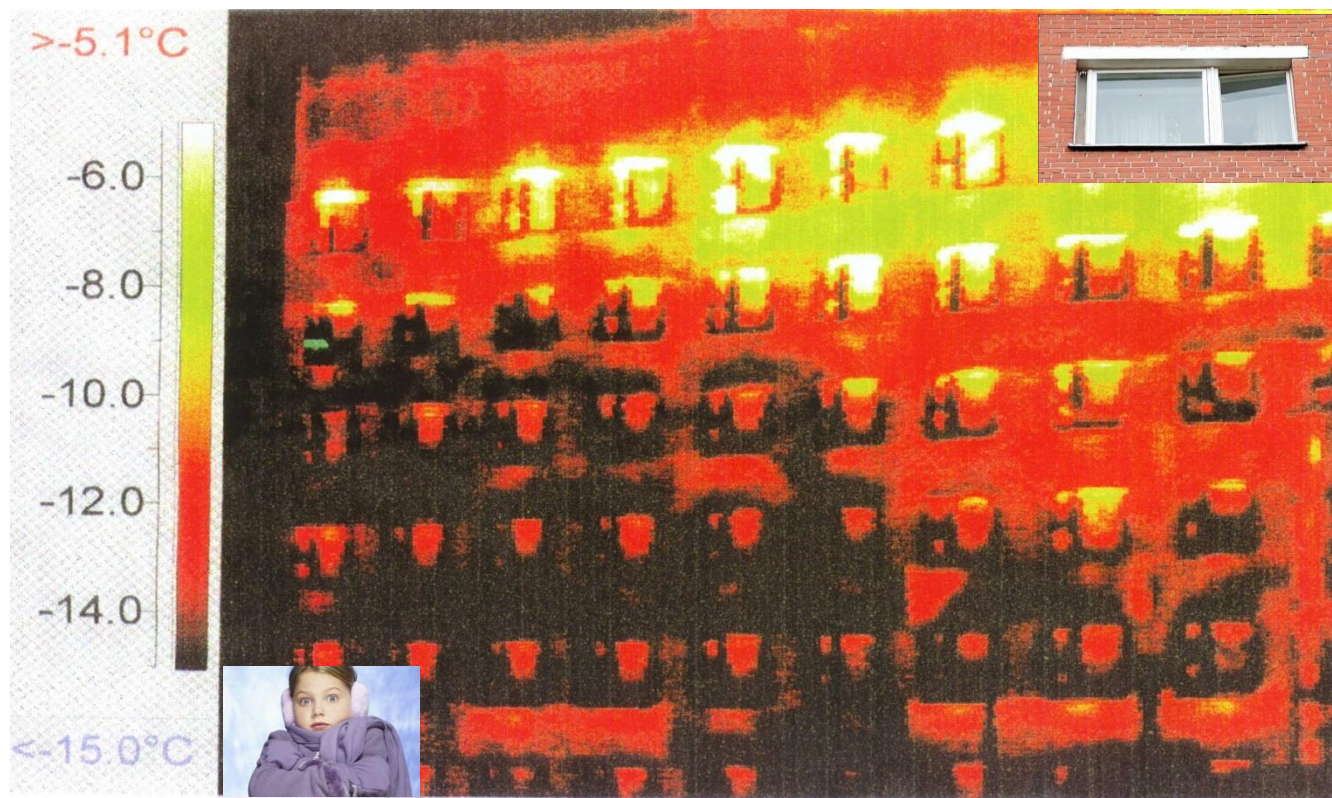

VILNIAUS GEDIMINO
TECHNIKOS UNIVERSITETAS
APLINKOS INŽINERIJOS FAKULTETAS
PASTATŲ ENERGETIKOS KATEDRA

Dr. Romanas Savickas

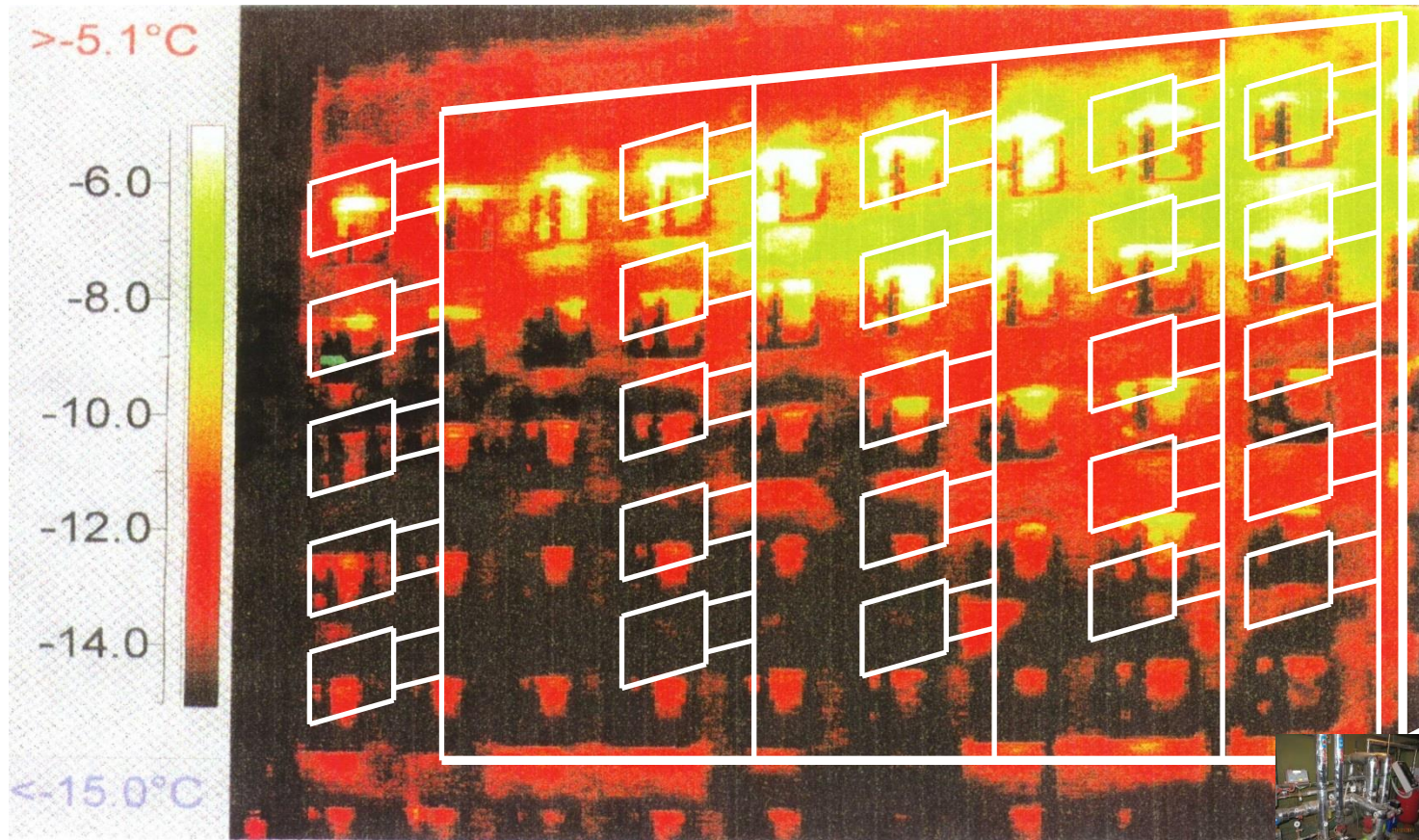
ŠILDYMO SISTEMA

**TIPINIO, SENOS STATYBOS GYVENAMOJO NAMO,
TERMOGRAMA (iki šildymo sistemos sutvarkymo):**

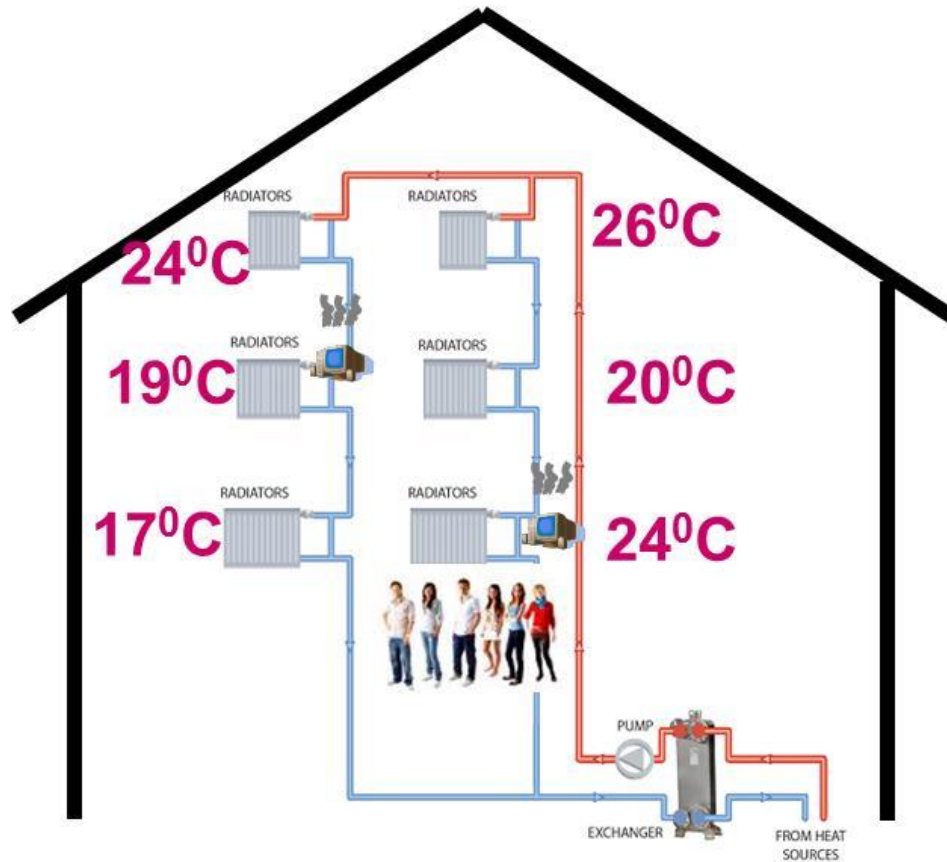
ŠILDYMO SISTEMA

PAGRINDINĖ ŠILUMOS DALIS PATENKA ARTIMIAUSIEMS VARTOTOJAMS:

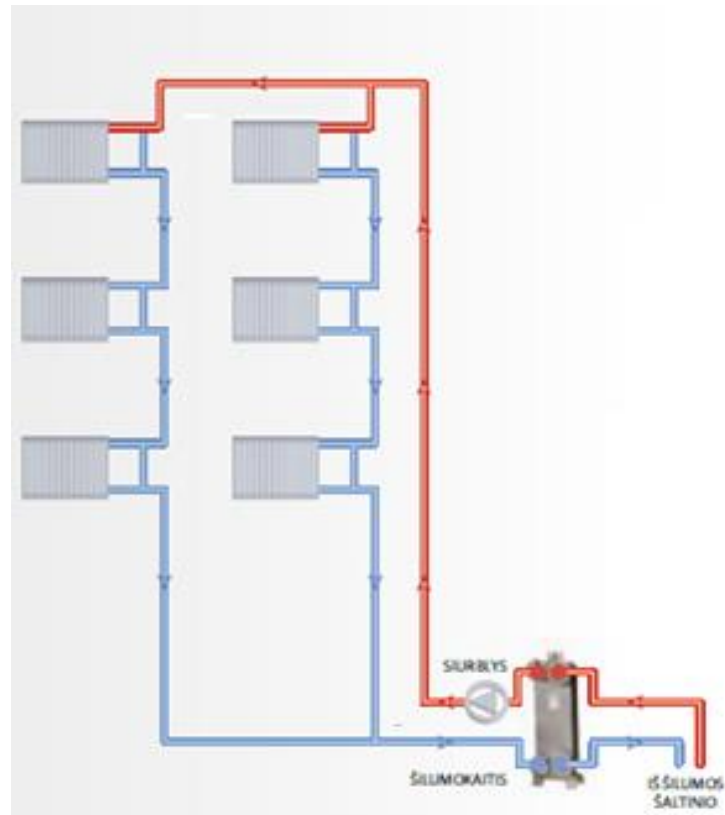
ŠILDYMO SISTEMA

BUTAI ŠYLA NETOLYGIAI:

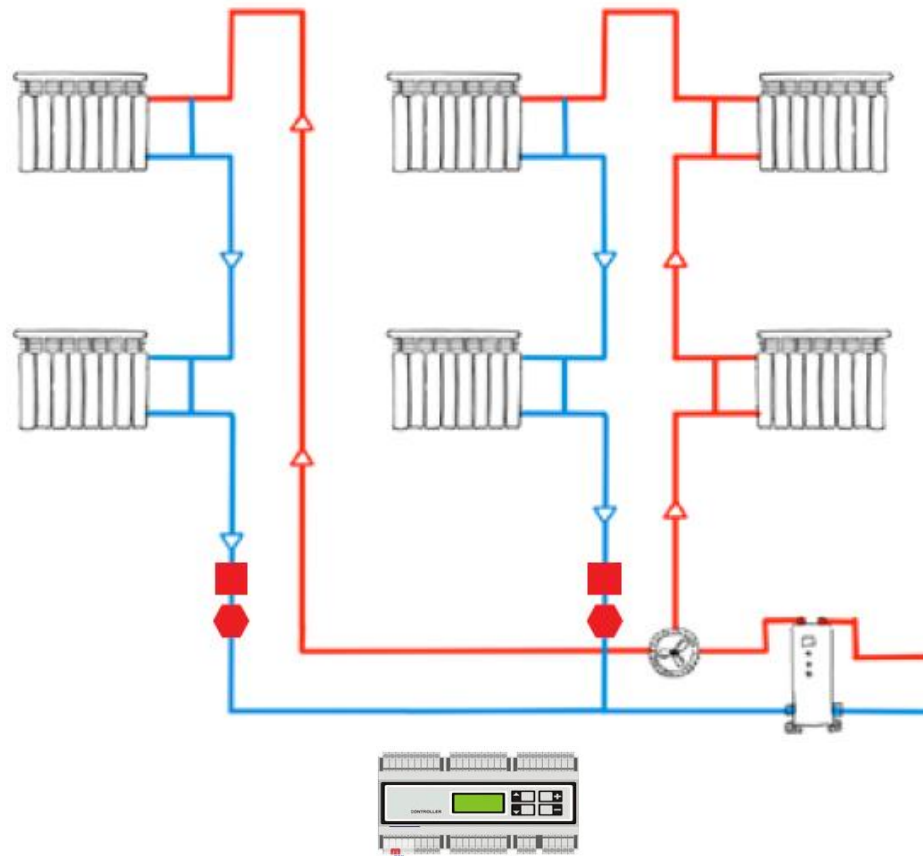
ŠILDYMO SISTEMA

VIENVAMZDĖ ŠILDYMO SISTEMA (NERENOVUOTA):

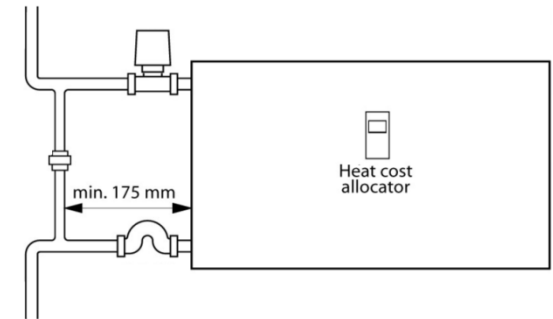
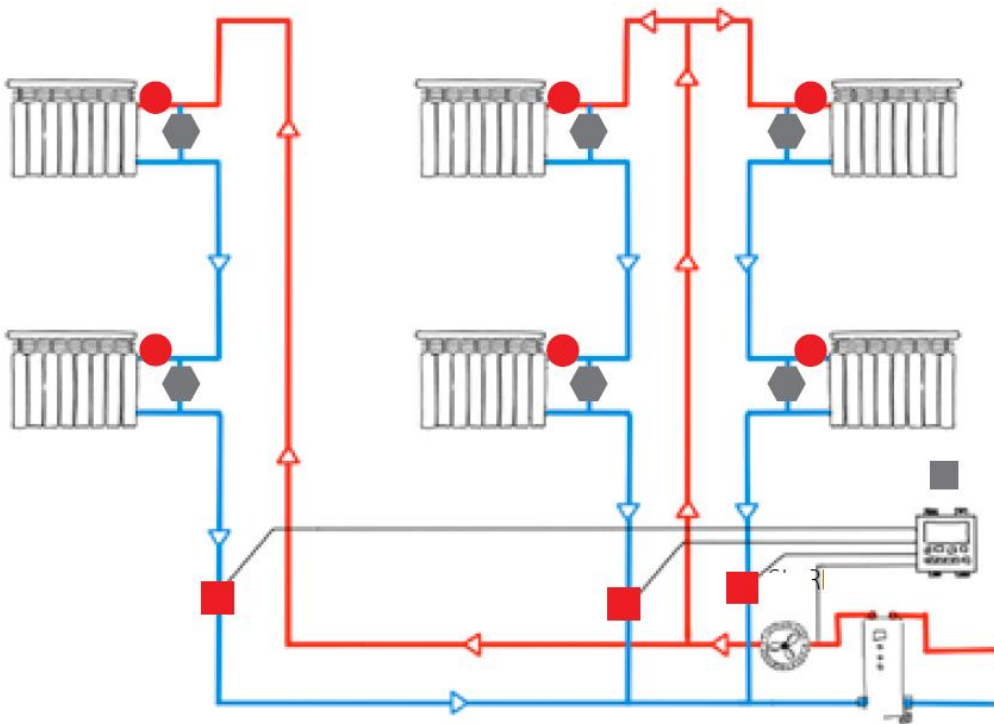
ŠILDYMO SISTEMA

ŠILDYMO STOVŲ BALANSAVIMAS:

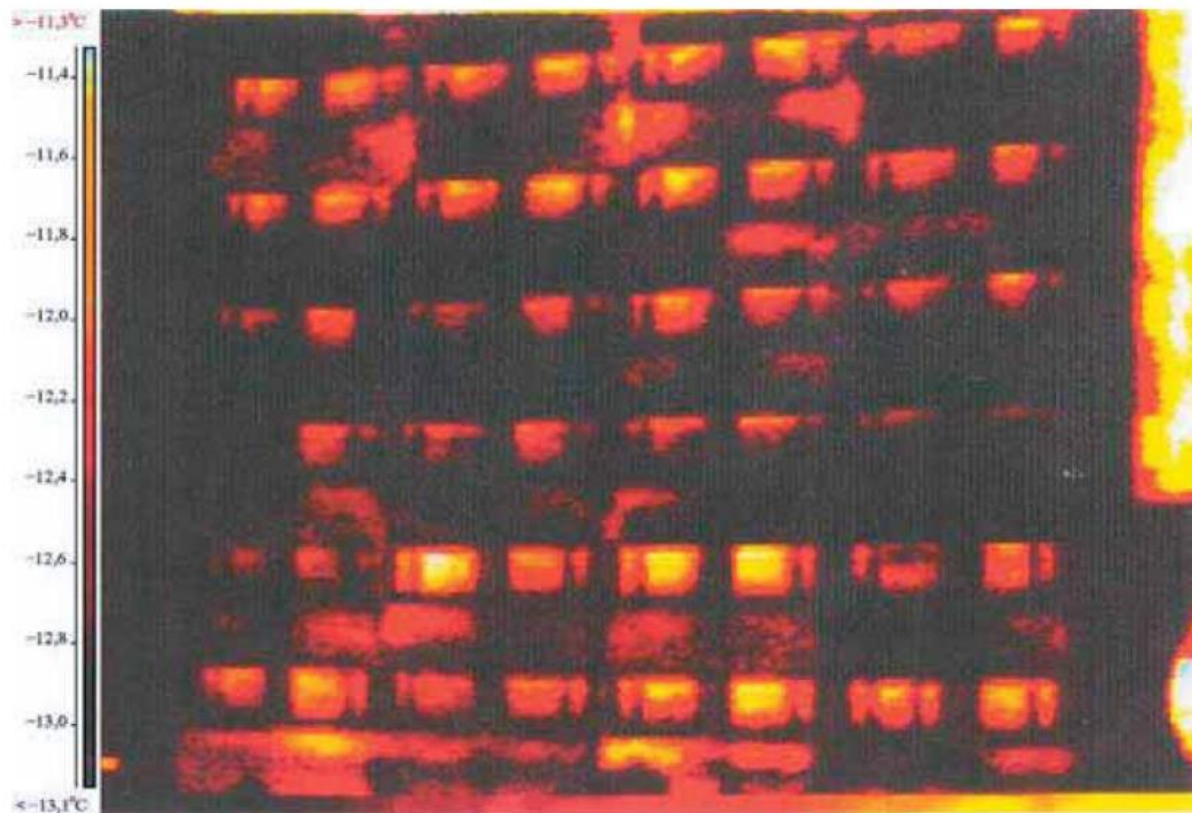
ŠILDYMO SISTEMA

TERMOSTATINIŲ VENTILIŲ IR ŠILUMOS KIEKIO DALIKLIŲ ĮRENGIMAS (vienvamzdei/dvivamzdei sistemoms):

ŠILDYMO SISTEMA

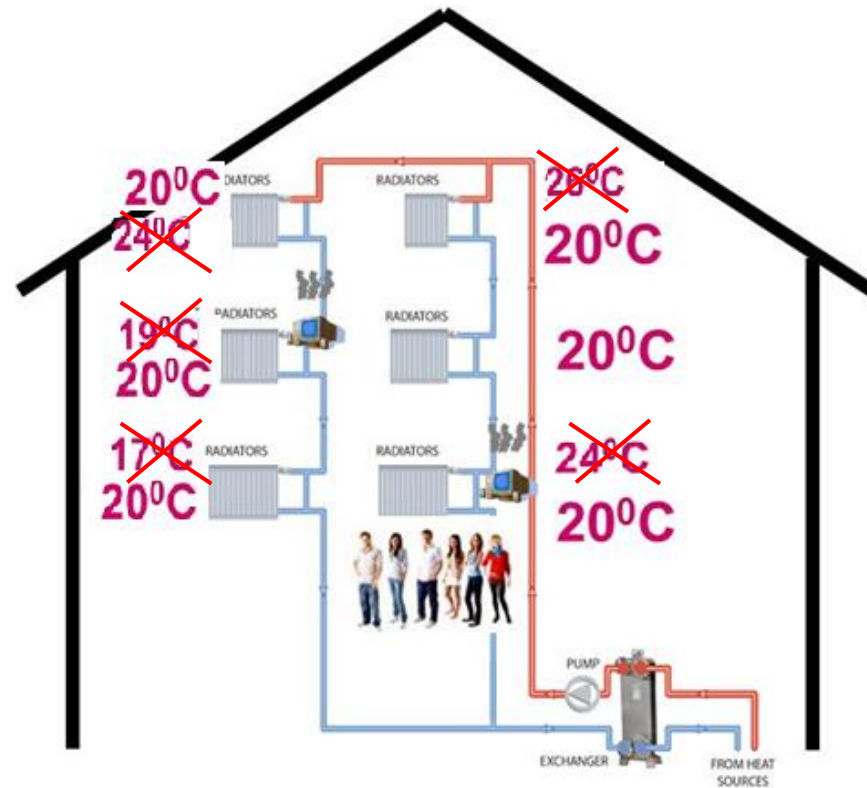
**TIPINIO, SENOS STATYBOS GYVENAMOJO NAMO,
TERMOGRAMA (po šildymo sistemos sutvarkymo):**

ŠILDYMO SISTEMA

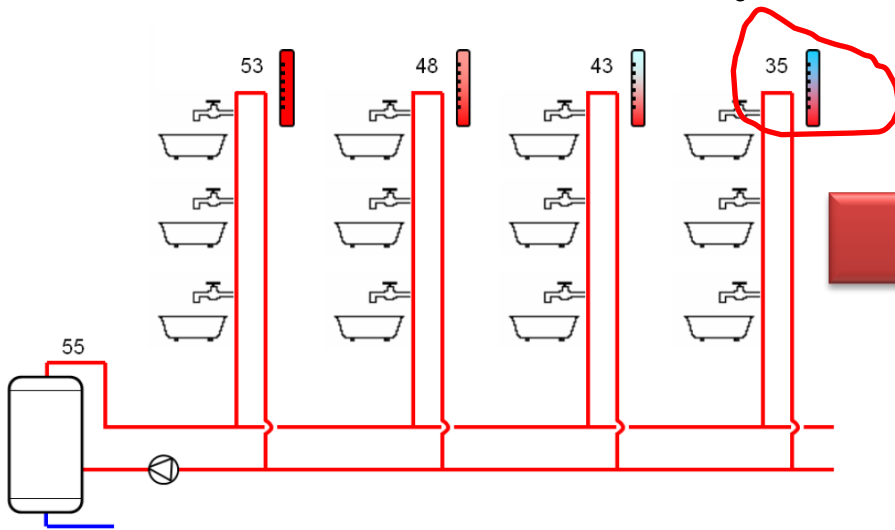
TIPINIO, SENOS STATYBOS GYVENAMOJO NAMO,
TERMOGRAMA (po šildymo sistemos sutvarkymo):

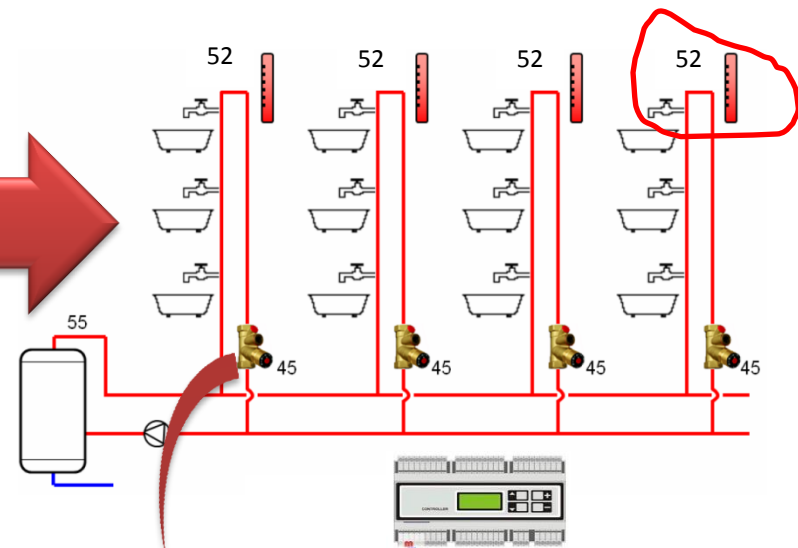
KARŠTO VANDENS SISTEMA

KARŠTO VANDENS SISTEMOS SUTVARKYMAS:

Prieš balansavimą:

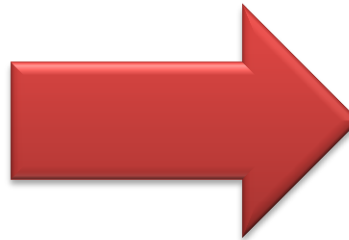

Po balansavimo:

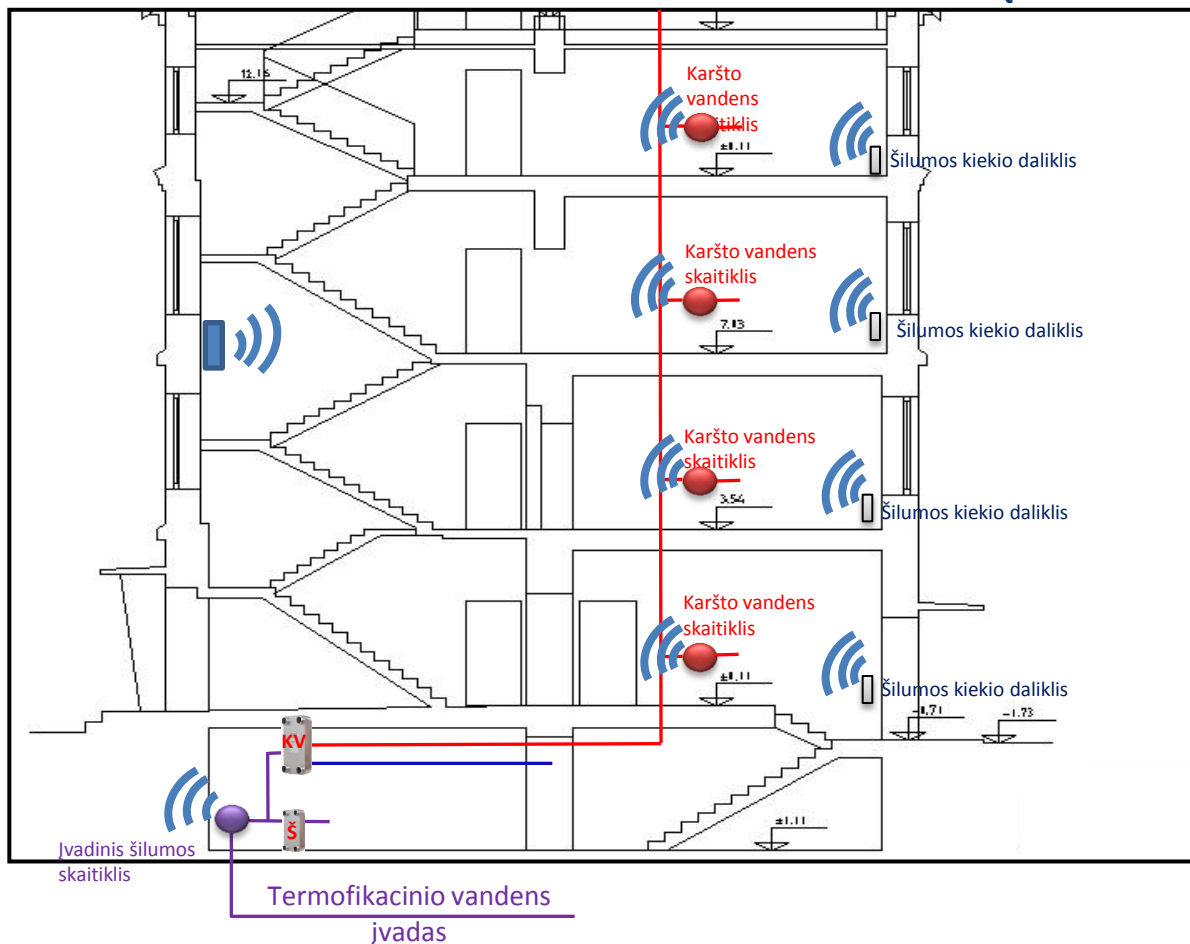
KARŠTO VANDENS SISTEMA

KARŠTO VANDENS APSKAITOS SUTVARKYMAS:

NUOTOLINIS VIENALAIKIS NUSKAITYMAS

ŠILDYMO IR KARŠTO VANDENS NUOTOLINIS VIENALAIKIS DUOMENŲ NUSKAITYMAS:

ŠILDYMO IR KV MODERNIZAVIMAS PAGAL 2012/27/ES DIREKTYVĄ

Nr.	Priemonė	Kaina, Eur/m ²
1.	Šildymo sistemos subalansavimas	15 Eur/m²
2.	Karšto vandens sistemos subalansavimas	
3.	Termostatinių ventiliai ant pastato šildymo sistemos šildymo prietaisų	
4.	Individuali šilumos apskaita kiekvienam pastato vartotojui (šilumos kiekio dalikliai)	
5.	Karšto vandens apskaita kiekvienam pastato vartotojui	
6.	Išmanioji pažangioji belaidė apskaitos ir duomenų nuskaitymo sistema	

ŠILDYMO IR KARŠTO VANDENS SUTVARKYMAS

DAUGIABUČIŲ ŠILDYMO IR KARŠTO VANDNES SISTEMŲ SUTVARKYMAS:

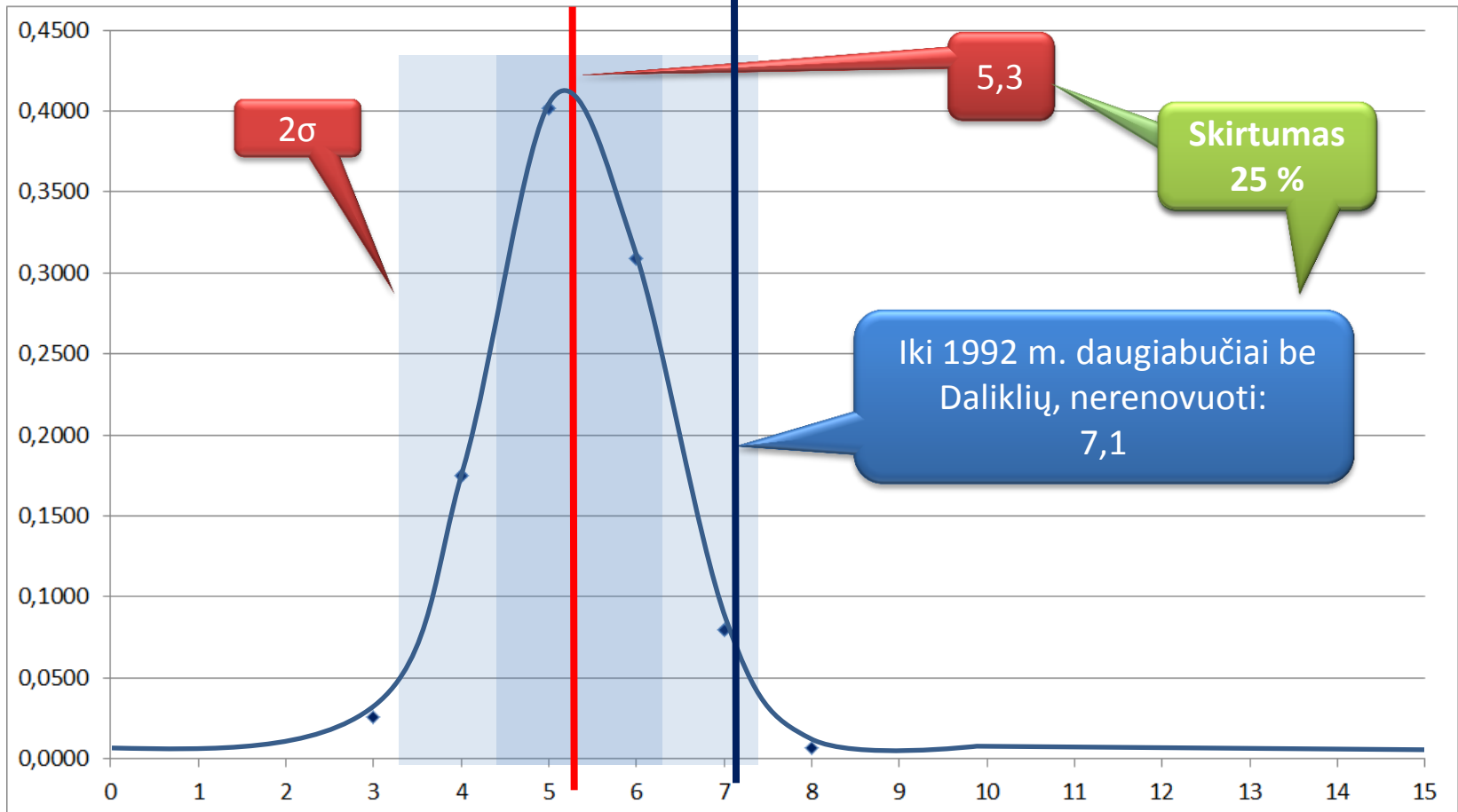
- Įgyvendinti projektai ir **atlikta studija** rodo, kad rekonstravus pastato vidaus šildymo sistemas, įrengus individualią šilumos ir karšto vandens apskaitą kiekvienam galutiniam vartotojui bei vienalaikę nuotolinę duomenų nuskaitymo sistemą, potencialiai tipiniam iki 1992 m. statybos daugiabučiam pastatui **galima sutaupyti apie 25 %** šilumos.

= E-25%

ŠILDYMO IR KV MODERNIZAVIMAS PAGAL 2012/27/ES DIREKTYVĄ

- Iki 1992 m.** Daugiabučiai su **Dalikliais** (be renovuotų ir be naujų):

ŠILDYMO IR KV MODERNIZAVIMAS PAGAL 2012/27/ES DIREKTYVĄ

ŠILDYMO IR KV SISTEMŲ MODERNIZAVIMAS 2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS KONTEKSTE:

- Investicijų poreikis minimaliomis techninėmis priemonėmis įrengti individualią šilumos apskaitą šilumos kiekio dalikliais yra apie **15 Eur/m²** arba apie **900 Eur tipiniam 60 m² butui**;
- Darbus bute galima atlikti **per 4 valandas**;
- Tai **neužkerta kelio tolimesnei pastato atitvarų renovacijai**, nes apšiltinus pastato atitvaras vidaus šildymo ir KV sistemas vis tiek reikės rekonstruoti pagal naujus poreikius. Tai atlikus iki atitvarų rekonstrukcijos, jos belaukiant jau bus taupoma energija.

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

PAGRINDINĖS NUOSTATOS, REGLAMENTUOJANČIOS CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO SEKTORIŲ:

- **5 straipsnis.** Pavyzdinis **viešųjų organizacijų pastatų** vaidmuo <...> kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų **renovuojama 3 %** bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį.

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

PAGRINDINĖS NUOSTATOS, REGLAMENTUOJANČIOS CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO SEKTORIŲ:

- **7 straipsnis.** Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos
1. Kiekviena valstybė narė sukuria energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą. Ta sistema užtikrinama, kad, <...>, kiekvienos valstybės narės teritorijoje veikiantys energijos skirstytojai ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonės, <...>, **ne vėliau kaip 2020 m.** gruodžio 31 d. pasiektų bendrą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.
- Tas tikslas yra bent lygiavertis užtikrinimui, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais **būtų sutaupomas naujas energijos kiekis, atitinkantis 1,5 %** visų energijos skirstytojų arba visų mažmeninės prekybos energija įmonių kasmet galutiniams vartotojams parduodamo kiekio, apskaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio **prieš 2013 m.** sausio 1 d. vidurkį. Į šį apskaičiavimą gali būti neįtraukiama dalis ar visas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis.

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

PAGRINDINĖS NUOSTATOS, REGLAMENTUOJANČIOS CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO SEKTORIŲ:

- **9 straipsnis Matavimas.**

3. Tais atvejais , kai šiluma ir vėsuma arba karštas vanduo pastatui tiekiami iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio, prie šilumokačio arba tiekimo vietoje **įrengiamas šilumos arba karšto vandens skaitiklis.**

t.y. pastato įvadinis
šilumos apskaitos
prietaisai, kurie
Lietuvoje **jau įrengti**

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

PAGRINDINĖS NUOSTATOS, REGLAMENTUOJANČIOS CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO SEKTORIŲ:

- **9 straipsnis Matavimas.**

Daugiabučiuose ..., kuriuos aptarnauja centralizuoto šilumos tiekimo tinklas ..., ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. taip pat įrengiami individualaus suvartojimo skaitikliai, kuriais, jei tai **techniškai įmanoma** ir ekonomiškai veiksminga, būtų matuojamas kiekvienos **patalpos** šilumos, vėsumos ar karšto vandens suvartojimas. Jei šilumai matuoti **individualių skaitiklių naudoti neįmanoma** dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai veiksminga, **kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai.**

Iki 1992 m. statybos daugiabučiuose, kurių yra didžioji dauguma, šilumos skaitiklius kiekvienam butui įrengti techniškai neįmanoma be brangiai kainuojančios rekonstrukcijos

t.y. kiekvieno buto.
Viso daugiabučių **17'000**:

- dalikliai butuose – **462**;
- šilumos skaitikliai butuose - **781**

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

PAGRINDINĖS NUOSTATOS, REGLAMENTUOJANČIOS CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO SEKTORIŲ:

Pastatų grupės pagal šilumos suvartojimą	Nr.	Adresas	Butų sk.	Statybos metai	Šilumos kiekis		Namo plotas	Šilumos suvartojimas šildymui	Mokėjimai už šilumą 1 m ² ploto šildymui (su PVM)	Mokėjimai už šilumą 60 m ² ploto buto šildymui (su PVM)
					iš viso	t. sk. patalpų šildymui				
			vnt.	metai	MWh	MWh	m ²	MWh/m ² /mėn	Eur/m ² /mėn	Eur/mėn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Daugiabučiai, pastatyti iki 1992 m., neapšiltinti. Įrengti dalikliai, termostatiniai ventiliai, KV antimagnetiniai skaitikliai, nuotolinė viena laikė duomenų nuskaitymo sistema, sistemos subalansuotos.	1	Kovo 11-osios g. 55	37	1985	46,5	31,6	2212	0,01428	0,99	59,46
	2	Taikos g. 134, 136	72	1985	95,5	66,6	4428	0,01504	1,04	62,63
	3	Šviesos g 14 (bt. 81-100)	20	1975	24,5	18,8	1098	0,01716	1,19	71,46
	4	V.Pietario g. 7	36	1987	51,2	37,4	2177	0,01718	1,19	71,51
	5	Šviesos g 11 (bt. 41-60)	20	1982	24,4	18,6	1072	0,01733	1,20	72,16
	6	Taikos g. 25, 27	40	1983	51,2	38,2	2187	0,01745	1,21	72,67
	7	Gedvydžių g. 29 (bt. 1-36)	35	iki 1992	54,1	39,7	2212	0,01794	1,25	74,70
	8	Šviesos g 4 (bt. 81-100)	20	1991	25,9	19,5	1071	0,01817	1,26	75,64
	9	Gedvydžių g. 20	72	1989	107,0	77,4	4196	0,01845	1,28	76,81
	10	Gabijos g. 81 (bt. 1-36)	36	1986	51,8	40,9	1989	0,02055	1,43	85,57
Daugiabučiai, pastatyti iki 1992 m., neapšiltinti, su senomis nesubalansuotomis vidaus šildymo ir karšto vandens sistemomis	1	Taikos g. 241, 243, 245	60	1985	79,9	60,3	3134	0,01925	1,34	80,14
	2	Kapsų g. 38	70	iki 1992	47,6	40,0	2072	0,01931	1,34	80,40
	3	Taikos g. 105	71	1985	112,7	84,5	4325	0,01954	1,36	81,35
	4	S.Stanevičiaus g. 7 (bt. 1-40)	40	1987	55,5	42,7	2155	0,01980	1,37	82,43
	5	Žemynos g. 35	88	1986	139,2	105,5	5196	0,02030	1,41	84,50
	6	Musninkų g. 7	60	1980	85,4	67,7	3251	0,02081	1,44	86,65
	7	Žemynos g. 25	32	1986	53,6	40,4	1928	0,02097	1,46	87,32
	8	Didlaukio g. 22, 24	31	1986	49,8	39,6	1870	0,02116	1,47	88,09
	9	Antakalnio g. 118	59	1964	75,7	59,1	2642	0,02236	1,55	93,08
	10	Peteliškių g. 10	22	iki 1992	33,6	27,5	1187	0,02316	1,61	96,42

EKONOMINIS VERTINIMAS

Priemonės įgyvendintos 50 % pastatų per pirmus 3 metus:

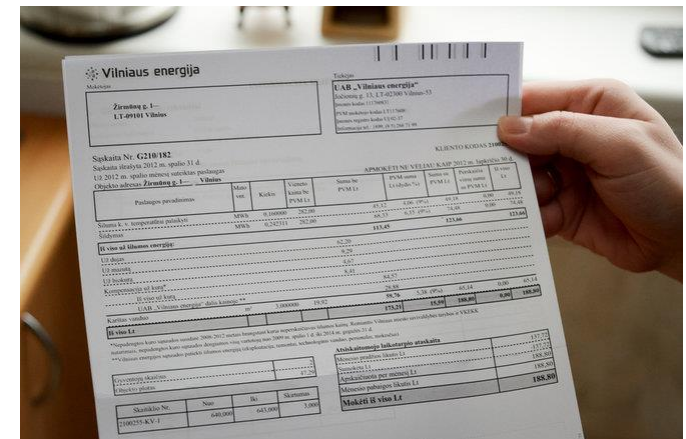
Nr.	Pavadinimas	2'015	2016	2'017	2018	2'019	2'020	Sum
1.	Tikslas šilumos sektoriui, GWh	145	145	145	145	145	145	870
2.	Tikslas, ktne	12	12	12	12	12	12	75
3.	Tikslas, Lt:	37'932	37'932	37'932	37'932	37'932	37'932	227'592
4.	Pastatų plotas, m ² :	30'000'000						30'000'000
5.	Pastatų potencialas, %:	50						
6.	Pastatų potencialus plotas, m ² :	15'000'000						15'000'000
7.	Rekonstruota pastatų, m ² :	5'000'000	5'000'000	5'000'000	0	0	0	15'000'000
8.	Naujas sutaupymas, GWh/m:	0	143	143	143	0	0	429
9.	Naujas sutaupymas, ktne/m:	0	12	12	12	0	0	37
10.	Sutaupyta įvertinus ankstesnes investicijas, GWh:	0	143	286	429	429	429	1'717
11.	Sutaupyta įvertinus ankstesnes investicijas, ktne:	0	12	25	37	37	37	148
12.	Sutaupyta įvertinus ankstesnius metus, Lt:	0	37'430	74'861	112'291	112'291	112'291	449'166
13.	Investicijų poreikis, mln. Lt:	250	250	250	0	0	0	750
14.	Investicijos priemonei, Lt/kWh							0,44

197 % šilumos sektoriaus arba
65 % visų sektorių (E+Š+D)
įpareigojimų sumos

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI:

- **10 str.:** Sąskaitų išrašymas privalo būti grindžiamas **faktiškai suvartotu kiekiu**;
- Galutinio vartotojo per einamąjį periodą suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų periodą **suvartoto energijos kiekio palyginimas**. Geriausiai, kad tai būtų **pavaizduota grafiškai**;

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI:

- Galutiniam vartotojui sąskaitose pateikiama informacija turi būti tiksli ir grindžiama faktiškai suvartotu kiekiu. Šis įsipareigojimas gali būti įgyvendintas **reguliarus savarankiško duomenų registravimo sistema**, kurios pagalba galutinių vartotojų skaitiklių rodmenys būtų perduodami energijos tiekėjui;
- Išsamius **bet kurios paros, savaitės, mėnesio ar metų vartojimo duomenis**. Šie duomenys turi būti prieinami galutiniam vartotojui **internetu** arba **naudojant apskaitos prietaiso sąsają** ir turi apimti ne mažiau 24 ankstesnių mėnesių laikotarpį;

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI:

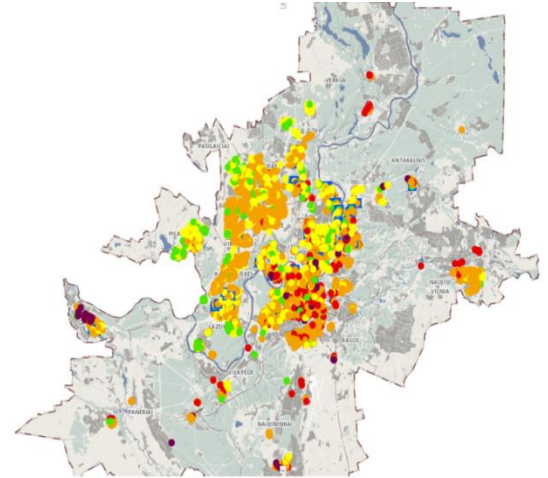
- **10 str.:** nesunkiai gauti papildomą informaciją dėl ankstesnio vartojimo, kas leistų pačiam galutiniam vartotojui daryti detalią savikontrolę;
- galutiniai vartotojai turėtų galimybę elektroniniu būdu susipažinti su sąskaitose pateikiama informacija ir gauti elektronines sąskaitas;

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI

2012/27/ES EFEKTYVUMO DIREKTYVOS ĮPAREIGOJIMAI:

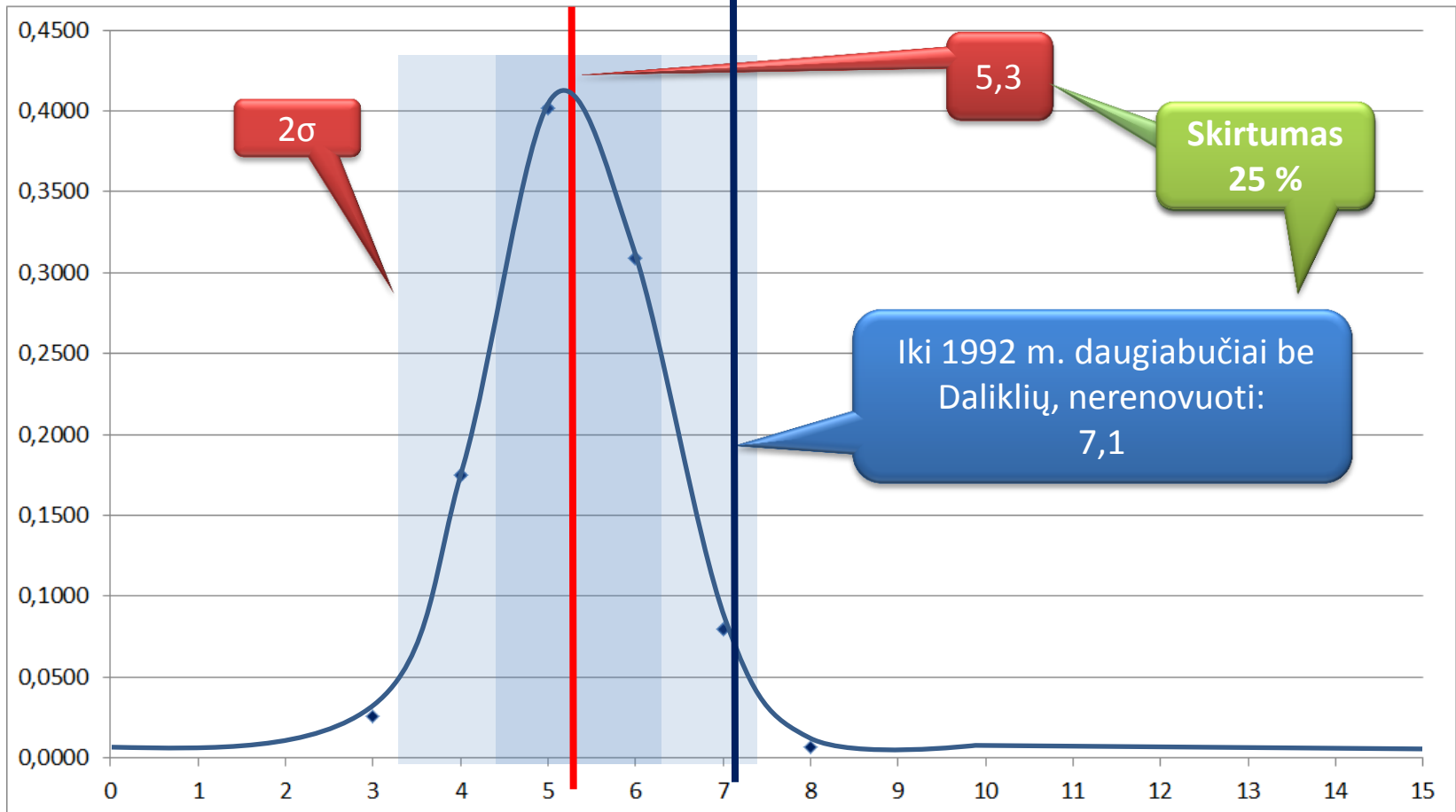
- sąskaitose, sudaromose sutartyse, sandoriuose ir paskirstymo centruose išduodamuose kvituose arba kartu su jais galutiniam vartotojui būtų aiškiai ir suprantama forma pateikiamas **palyginimas su vidutiniu normalizuotu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios vartotojų grupės galutiniu vartotoju** arba juose būtų pateikiama nuoroda į tokią informaciją ir palyginimą;

**INTERAKTYVUS FAKTINIO
ENERGIJOS VARTOJIMO
ŽEMĖLAPIS**

ŠILDYMO IR KV MODERNIZAVIMAS PAGAL 2012/27/ES DIREKTYVĄ

- Iki 1992 m.** Daugiabučiai su **Dalikliais** (be renovuotų ir be naujų):

VILNIAUS GEDIMINO
TECHNIKOS UNIVERSITETAS

AČIŪ